

III skall jag sända elker föra med mig en Litteraturartikel. Barth'ska blir då N:o IV.

Broderligen
J. V. S:n

d. 5 Aug.

10 **85** J. V. SNELLMAN – G. REIN
HUB, Coll. 185

B(äste) B(roder).

Lönnrot var här med en helsning från Geitlin, som kallar oss dit i qväll. Jag åtog mig framföra den till Bror och fullgör härigenom mitt åtagande.

J. V. S:n

d. 23:e Sept.

20

86 FÖRELÄSNINGAR I SEDELÄRA: PRAKTISK SEDELÄRA. HÖSTTERMINEN 1861
HUB, JVS handskriftssamling

Samhällslära H(öst) T(erminen) 1861. 1–5,

Undertecknad börjar sin föreläsningkurs i Samhällsläran Thorsdagen den 2 Oktober kl. 6 e. m. i Filologis(ak)en,

30

(I)

M(ina) H(errar) – Den Abstrakta Rätten, Naturrätten kallas så, emedan den sysselsätter sig med det abstrakta rättsbegreppets utredande. Den utgår från läran om den Subjektiva Anden såsom resultat: att nemligen den förnuftigt tänkande och viljande menniskoanden är detta, såsom förnuftig har verklighet, genom att tillhöra en förnuftig objektiv verld, i dennas gestalter, såsom gestaltande hafva sin tillvaro. Detta är öfverhufvud det Rätta, att den subjektiva Anden har denna objektiva tillvaro. Abstracte är det Rätta = det Rättas tillvaro mot det rättslösa, Personens rätt öfver och uti tingen. Vidare: Personens rätt mot Person N. B. i tingen. Abstr(akta) Rätten omfattar derföre läran om Eganderätt, och läran om Aftalet.

40

Det Rätta såsom denna läras föremål och innehåll är derföre likväl icke, hvad man kallar en blott abstraktion i den mening, att detsamma vore något blott förestäldt, som i verkligheten icke finnes till, Ingalunda: all mensklig handling innebär eganderätt och aftal – rätt öfver tingen – hennes egen kropp deri inbegripen – och rätt öfver dem med andras uteslutande på grund af aftal. Men denna rätt kallas abstrakt, emedan i den personen som sådan kommer i betraktande, utan afseende på allt vetandets och viljandets särskilda innehåll, utan afseende på afsigt och ändamål i handlingen, är mera utan afseende på den historiska verklighet, i hvilken menniskan lefver. Det är det Rätta, som gäller alltid och alla. Menniskan som sådan besitter jorden utan vidare – likväl icke alla allt, emedan sålunda besittningen upphäfves, utan med ömsesidig rätt, aftal, på grund af gemensam öfverensstämmande vilja. Denna rätt

50